

ПОГЛЯДИ В. Я. СТОЮНІНА НА ШКІЛЬНУ ПРИВАТНУ ОСВІТУ

(Росенко С. О.,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

В. Я. Стоюнін – один з найвпливовіших педагогів свого часу. Його творчий доробок складають праці з педагогіки, освіти, російської мови та літератури. У своїх численних публікаціях він розглядав питання призначення школи, взаємодії між сім'єю та школою, роль жіночих навчальних закладів в загальній системі освіти. Поза увагою педагога та громадського діяча не залишилася і шкільна приватна освіта як складова загального шкільництва.

Зокрема, міркуванню стосовно того, чи дасть «Статут гімназій і прогімназій Міністерства народної освіти» (1864) простір для розвитку приватної ініціативи, присвячена стаття В. Я. Стоюніна «О частной педагогической предприимчивости», що була надрукована в журналі «Современник» (1865). Аналізуючи законодавчі статті статуту гімназій та прогімназій, В. Я. Стоюнін всебічно розглядав їх вплив на розвиток приватних навчальних закладів, які мали функціонувати на нових засадах. Він зазначав, що статут дав можливість приватним училищам конкурувати з державними гімназіями, без чого було б занадто хитким їх існування. Педагог сподівався, що, враховуючи недостатню кількість державних закладів, уряд буде заохочувати приватну ініціативу в сфері освіти. В. Я. Стоюнін детально проаналізував умови, що могли б сприяти розвитку приватного шкільництва (законодавче забезпечення приватної освіти, свобода внутрішнього впорядкування, можливість введення додаткових предметів, краща організація навчально-виховного процесу, досвідчені педагоги, вища оплата їх праці, менша наповнюваність класів, вища плата за навчання, зв'язок з громадськістю, підготовка звітів про діяльність приватних закладів).

Думку щодо необхідності того, що держава повинна надати повну свободу товариствам і приватним особам відкривати свої школи, В. Я. Стоюнін продовжив обґрунтовувати у праці «Заметки о русской школе» (1881–1882 рр., журнал «Вестник Европы»). Автор наголошував, що приватній школі має бути надана повна свобода розробляти свої програми, свої методи, влаштовувати своє внутрішнє життя без всякого вторгнення будь-якого стороннього чиновника. Сучасник відстоював право переводити учнів з одного класу в інший без додаткового іспиту на базі державних закладів (у попередній публікації він позитивно оцінював вимогу складати іспити поза межами приватного закладу).

У публікаціях педагога прослідковується позитивне ставлення до появи в освітньому просторі приватних навчальних закладів.

Погляди щодо розвитку шкільної приватної освіти, висловлені в педагогічному доробку В. Я. Стоюніна, знайшли практичне втілення в приватній жіночій гімназії, яку відкрила в 1881 р. в Санкт-Петербурзі його

дружина М. М. Стоюніна.